

Panel diskusija na temu „Jamstvo lokalne autonomije u Federaciji Bosne i Hercegovine kroz usklađenost sa standardima Europske povelje o lokalnoj samoupravi“

Panel 1. Posebnosti Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

Uzimajući u obzir ranije formirane stavove Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, zaključke sa konferencija i sjednica tijela Saveza, zaključke Povjerenstva za lokalnu samoupravu Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine od 21.12.2023. godine, mišljenje Federalnog ministarstva pravde od 29.07.2008. godine, a vezano za primjenu i karakter Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, donosimo sljedeće zaključke:

ZAKLJUČCI

1. Zahtijevamo od svih razina vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine **dosljedno i bezrezervno poštivanje posebnog karaktera Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine** koji je prema mišljenju i preporukama Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Evrope u potpunosti suglasan sa načelima i standardima Europske povelje o lokalnoj samoupravi (Recommendation 324 (2012) on Local and Regional Democracy in Bosnia and Herzegovina).
2. Smatramo da je potrebno ojačati kapacitete Federalne vlade u pogledu uspostavljanja institucionalne skrbi za rad i unaprijeđenje sustava lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine, a u skladu sa mišljenjem i preporukama Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Evrope (Report CG37(2019)18 final od 31. listopada 2019)¹

¹ <https://rm.coe.int/local-and-regional-democracy-in-bosnia-%20and-herzegovina-monitoring-comm/168098072a>

da pristupi procesu **jačanja kapaciteta unutar Federalnog ministarstva pravde kroz uspostavu sektora za lokalnu samoupravu.**

3. Jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine godinama se suočavaju s nerazumijevanjem viših razina vlasti za izazove s kojima se suočavaju iz čega je proizašao veliki broj neriješenih pitanja koja onemogućavaju uspješno funkcioniranje lokalnih vlasti. Smatramo izrazito važnim da Federalna vlada posveti više pažnje rješavanju nagomilanih problema kako bi se omogućio uspješniji rad lokalnih vlasti. Sukladno tome, pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da žurno **formira međuresornu Radnu skupinu sa zadatkom da utvrdi listu zakona sa federalne razine koje je potrebno usaglasiti sa Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Sl. novine FBiH“, br. 49/06 i 51/09). U Radnu skupinu potrebno je uključiti predstavnike Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.
4. Sustav lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine je monotipski, odnosno jedinice lokalne samouprave, iako se značajno razlikuju po teritorijalnoj veličini, broju stanovnika, gospodarskoj snazi, stupnju urbanizacije i kadrovskim kapacitetima, imaju iste odgovornosti. Te razlike među jedinicama lokalne samouprave sve su izraženije, što dovodi do stvaranja „patuljastih općina“ koje svojim redovitim primanjima ne mogu podmiriti troškove administracije, već svoj opstanak vežu za dobrovoljnu pomoć. Smatramo da je nužno pokrenuti proces pune reforme sustava lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, te sukladno tome pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da krene u proces izrade **Strategije reforme i razvoja lokalne samouprave**. Savez općina i gradova FBiH nezaobilazan je faktor u ovom procesu.
5. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je, odlučujući po zahtjevima za zaštitu prava na lokalnu samoupravu, do veljače 2024. godine, donio je 117 presuda. U apsolutnoj većini slučajeva presude su riješene u korist jedinica lokalne samouprave, odnosno utvrđena je povreda prava na lokalnu samoupravu. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine do sada je pokazao visok stepen razumijevanja za probleme s kojima se susreću jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, međutim, problem je neprovođenje ovih presuda. Pozivamo Vladu Federacije Bosne i Hercegovine da pristupi **izradi propisa koji će osigurati učinkovitu sudsku zaštitu i izvršenje odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i drugih sudova u vezi sa lokalnom samoupravom.**